

Rapport

Rapport over een klacht over de beslissing van de heffingsambtenaar van de gemeente Schiedam om geen gevolg te geven aan het verzoek tot vermindering van de aanslagen WOZ voor de jaren 2008 en 2009.

Oordeel: Gegrond

Datum: 27 september 2016

Rapportnummer: 2016/087

De Klacht

Verzoeker klaagt namens zijn cliënt, een onderneming te Schiedam, over de beslissing van de heffingsambtenaar van de gemeente Schiedam om geen gevolg te geven aan zijn verzoek tot vermindering van de aanslagen WOZ voor de jaren 2008 en 2009.

De achtergrond van het geschil

Verzoeker is makelaar en taxateur. Eén van zijn cliënten is een grote onderneming met onder meer een vestiging op een bedrijventerrein in de gemeente Schiedam. De heffingsambtenaar van deze gemeente legde de onderneming voor de jaren 2008 en volgende telkens een aanslag onroerende zaakbelasting (WOZ) op. Deze aanslagen zijn gebaseerd op de waarde (de waardebeschikking) van de eigendom en het gebruik als zakelijk gerechtigde (opstal) van de vestiging en het terrein waar het bedrijf op is gevestigd.

In dit geval gaat het om objecten met een, in eerste aanleg, vastgestelde waarde voor 2008 van ongeveer € 62.000.000 en voor 2009 van ongeveer € 56.000.000. De op deze waarden gebaseerde aanslagen bedroegen circa € 217.500 en € 195.500. Tegen een waardebeschikking kan een bezwaarschrift worden ingediend. Van die mogelijkheid is voor de jaren 2008, 2010 en 2011 geen gebruik gemaakt. Het tegen de waarde-beschikking voor het jaar 2009 ingediende bezwaarschrift leidde tot een gedeeltelijke vermindering van de aanslag. Tegen deze beslissing is geen beroep ingesteld.

Het is gebruikelijk dat gemeenten in gevallen zoals deze bij de waardering van objecten, eerst afspraken maken over de afbakening van dat object en dat eventueel nog vastleggen in een vaststellingsovereenkomst. Daarmee wordt voorkomen dat bij de taxatie en een eventuele procedure over de waarde ook een verschil van mening over de afbakening van het object ontstaat. Van een dergelijke overeenkomst is in deze kwestie niet gebleken.

Op 12 december 2011 diende verzoeker bij de gemeente Schiedam een verzoek in tot ambtshalve vermindering van de aanslag voor het jaar 2011, omdat de gemeente volgens hem op basis van onjuiste of onvolledige maatstaven het belastbaar object had afgebakend en als gevolg daarvan de waarde te hoog had vastgesteld. Dat verzoek herhaalde hij met zijn brief van 9 mei 2012, waarin hij verder verzocht om een vermindering van de aanslagen over 2007 tot en met 2010, omdat ook voor die jaren een onjuiste waarde was vastgesteld.

Na overleg met verzoeker besloot de heffingsambtenaar op 31 januari 2013 om gedeeltelijk aan het verzoek tegemoet te komen. Dat hield in, dat hij de waarden voor de jaren 2008 tot en met 2011 op een lager bedrag vaststelde en de desbetreffende aanslagen verminderde. Hij wees er daarbij op, dat hij daartoe niet verplicht was, omdat het taxatie-onderzoek in opdracht van de gemeente uitwees dat de naderhand vastgestelde waarde minder dan 20% lager was dan de eerder vastgestelde waarden. Op grond van de wettelijke voorschriften (zie Achtergrond) geldt als voorwaarde voor vermindering van een WOZ-aanslag dat de nader vastgestelde waarde ten minste 20% lager is dan de eerder te hoog vastgestelde waarde.

De actie van verzoeker

Verzoeker wendde zich in 2013 met een klacht over de afwijzende beslissing van de heffingsambtenaar tot de Nationale ombudsman. De Nationale ombudsman deelde hem mee dat, volgens de wettelijke voorschriften voor vermindering van een WOZ-aanslag, moet blijken dat de waarde van een onherroepelijk vaststaande WOZ-beschikking te hoog is vastgesteld en in redelijkheid niet in stand kan blijven. Voor die beoordeling geldt de bezwaar- en beroepsprocedure. Van die mogelijkheid is echter geen gebruik gemaakt en de toezegging van de gemeente om de waarde over de jaren 2008 tot en met 2011 te verminderen tot bedragen tussen de € 42.000.000 en € 46.000.000 achtte de Nationale ombudsman alleszins redelijk. Tot slot wees hij verzoeker er op, dat hij tegen de aanslag voor 2012 nog een bezwaarschrift kon indienen en eventueel daarna nog in beroep kon komen. Indien de rechter de waarde zou verminderen zou verzoeker op basis van die uitspraak opnieuw een verzoek om vermindering van de oudere aanslagen kunnen doen.

Het bezwaar- en beroep

Tegen de beslissing op het bezwaarschrift tegen de aanslag voor 2012 en de beslissingen op zijn bezwaarschriften tegen de aanslagen voor 2013 en 2014, stelde verzoeker beroep in bij de rechtbank te Rotterdam. Tijdens de behandeling van de zaak op de zitting kwamen partijen overeen om over de belangrijkste geschilpunten te overleggen, mede op basis van een door hen beiden aan te wijzen onafhankelijk deskundige. De uitkomst daarvan was dat verzoekers standpunten in hoofdzaak werden gevolgd en blijkbaar juist waren. Omdat overeenstemming over de waarde was bereikt, trok verzoeker zijn beroep(en) in, en deed de rechter geen uitspraak meer.

De heffingsambtenaar van de gemeente Schiedam verminderde de aanslagen over de jaren 2010 tot en met 2014 conform de gemaakte afspraken. Met verzoekers voorstel tot vermindering van de aanslagen over 2008 en 2009 ging hij echter niet akkoord. In zijn e-mail aan verzoeker van 25 september 2015 lichtte de heffingsambtenaar dat als volgt toe:

"Weliswaar leiden de concrete inzichten die we nu hebben tot grote waardeverlagingen over meerdere jaren, het is echter niet meer mogelijk om tot ambtshalve waardeverlaging voor de jaren 2008 en 2009 over te gaan. De aanslagen met betrekking tot deze jaren staan procedureel en wettelijk gezien onherroepelijk vast."

Verzoeker is het daar niet mee eens. Hij wees er onder meer op, dat als de gemeente tijdens het overleg in 2012 al had onderkend dat zijn standpunten vrijwel juist waren, dat redelijkerwijs toen al had moeten leiden tot een vermindering van die aanslagen. Zijns inziens diende op basis van de taxatie van de waarde voor 2014 de in eerste aanleg voor 2008 en 2009 vastgestelde waarden met circa 55% te worden verlaagd.

Het Besluit Fiscaal Bestuursrecht

In het Besluit Fiscaal Bestuursrecht (besluit van de Staatsecretaris van Financiën van 7 januari 2015, geactualiseerd bij besluit van 15 februari 2016; BFB) zijn nadere regels gesteld aan de uitvoering van de wettelijke bevoegdheid met betrekking tot het ambtshalve verminderen van een onjuiste (rijks)belastingaanslag of onjuiste beschikking. Op grond van de Gemeentewet geeft de gemeente toepassing aan de wettelijke voorschriften voor de heffing en invordering van rijksbelastingen, tenzij de wet anders bepaalt.

Een ambtshalve vermindering wordt verleend op verzoek van de belanghebbende indien hij hier redelijkerwijs voor in aanmerking komt. De termijn waarbinnen de belanghebbende aanspraak kan maken op een ambtshalve vermindering vervalt voor aanslagbelastingen door verloop van vijf jaren na het einde van het kalenderjaar waarop de belastingaanslag betrekking heeft.

Wat is het oordeel van de Nationale ombudsman?

Het vereiste van goede motivering houdt in dat de overheid haar handelen en haar besluiten duidelijk aan de burger uitlegt.

Dit impliceert dat een overheidsinstantie aangeeft op welke wettelijke bepalingen haar handeling of besluit is gebaseerd, van welke feiten zij is uitgegaan en hoe zij rekening heeft gehouden met de belangen van de burgers. Deze motivering moet voor de burger begrijpelijk zijn.

In dit geval gaat het om de afwijzing van een verzoek om ambtshalve vermindering van aanslagen onroerende zaakbelasting voor de jaren 2008 en 2009.

Op grond van het Besluit Fiscaal Bestuursrecht (zie Achtergrond) wordt de belanghebbende op zijn verzoek een ambtshalve vermindering verleend, indien hij hier redelijkerwijs voor in aanmerking komt. De aanspraak op vermindering vervalt na verloop van vijf jaren na het einde van het belastingjaar waar de aanslag betrekking op heeft.

Verzoeker vroeg de gemeente Schiedam voor het eerst om een vermindering van de aanslagen WOZ voor de jaren 2008 en 2009 op 9 mei 2012, dat is dus binnen vijf jaar na het einde van de desbetreffende belastingjaren. De heffingsambtenaar besloot op 13 januari 2013 tot een gedeeltelijke vermindering van de aanslagen voor 2008 en 2009.

In verband met de behandeling van het beroep dat verzoeker bij de belastingrechter had ingesteld tegen de aanslagen voor latere jaren kwamen verzoeker en de gemeente in 2015 tot een akkoord over een veel lagere waarde van het belastbaar object. Dat akkoord leidde tot een vermindering van de aanslagen voor 2010 tot en met 2014.

Volgens verzoeker verschilt de waarde van de zaak voor de jaren 2008 en 2009 niet wezenlijk van die voor de jaren 2010 en daarna vastgestelde waarden en komen de daarbij gehanteerde maatstaven vrijwel overeen met de maatstaven op basis waarvan hij om vermindering van de aanslagen voor 2008 en 2009 had verzocht. De heffings-

ambtenaar weersprak dat laatste ook niet in zijn bericht aan verzoeker van 25 september 2015, maar volgens hem was een vermindering van die aanslagen niet meer mogelijk, omdat deze wettelijk en procedureel vast staan.

De heffingsambtenaar kan echter niet in zijn motivering worden gevolgd. Het instrument van de ambtshalve vermindering is juist bedoeld om te voorzien in een situatie waarin een aanslag onherroepelijk vaststaat maar later blijkt dat die waarde onjuist, want te hoog, is vastgesteld. Voor de beoordeling of een vermindering moet worden verleend gelden wettelijke voorschriften. Op basis van die voorschriften dient de heffingsambtenaar te beoordelen of de gevraagde vermindering moet worden verleend.

De termijn waarbinnen de belanghebbende aanspraak kan maken op een ambtshalve vermindering vervalt na vijf jaren. Er kunnen zich echter bijzondere situaties voordoen waarin de heffingsambtenaar moet afwijken van de opgenomen regeling, bijvoorbeeld als deze verplicht is om op grond van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur ambtshalve vermindering of teruggaaf te verlenen.

De heffingsambtenaar stelt dat een vermindering van de aanslagen voor 2008 en 2009 niet meer mogelijk is, omdat deze wettelijk en procedureel vast staan. Uit deze motivering blijkt echter niet of en in hoeverre de heffingsambtenaar heeft beoordeeld of er sprake is van een verplichting om op grond van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur ambtshalve vermindering of teruggaaf te verlenen, dan wel waarom de heffingsambtenaar van mening is dat dit niet van toepassing is.

Gelet op het voorgaande kan de afwijzende beslissing van de heffingsambtenaar dan ook geen stand houden.

De onderzochte gedraging van de heffingsambtenaar van de gemeente Schiedam is niet behoorlijk.

Deze overwegingen geven aanleiding om de heffingsambtenaar van de gemeente Schiedam een aanbeveling te doen.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de heffingsambtenaar van de gemeente Schiedam is gegrond, wegens strijd met het motiveringsvereiste.

Aanbeveling

De heffingsambtenaar van de gemeente Schiedam wordt in overweging gegeven om zijn beslissing met betrekking tot het verzoek om ambtshalve vermindering van de aanslagen WOZ voor 2008 en 2009 te herzien en met inachtneming van de overwegingen in dit rapport een nieuwe beslissing te nemen.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

Achtergrond

1. Besluit Fiscaal Bestuursrecht

In het Besluit Fiscaal Bestuursrecht (besluit van de Staatsecretaris van Financiën van 7 januari 2015, geactualiseerd bij besluit van 15 februari 2016; BFB) zijn nadere regels gesteld aan de uitvoering van de wettelijke bevoegdheid met betrekking tot het ambtshalve verminderen van een onjuiste (rijks)belastingaanslag of onjuiste beschikking. Op grond van de Gemeentewet geeft de gemeente toepassing aan de wettelijke voorschriften voor de heffing en invordering van rijksbelastingen, tenzij de wet anders bepaalt. Een ambtshalve vermindering wordt verleend op verzoek van de belanghebbende indien hij hier redelijkerwijs voor in aanmerking komt.

De termijn waarbinnen de belanghebbende aanspraak kan maken op een ambtshalve vermindering vervalt voor aanslagbelastingen door verloop van vijf jaren na het einde van het kalenderjaar waarop de belastingaanslag betrekking heeft.

Er kunnen zich echter bijzondere situaties voordoen waarin de inspecteur moet afwijken van de opgenomen regeling, bijvoorbeeld als de inspecteur verplicht is op grond van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur een vermindering of teruggaaf ambtshalve te verlenen.

Als voorbeeld wordt gewezen op het geval dat een belastingplichtige heeft afgezien van het instellen van bezwaar of beroep op grond van de toezegging van de inspecteur dat de aan de belastingplichtige opgelegde aanslag zal worden verminderd indien de fiscus in een procedure betreffende een ander belastingjaar over een soortgelijk geval bij dezelfde belastingplichtige in het ongelijk wordt gesteld. Nadat de uitspraak van de rechter in de procedure onherroepelijk is geworden komt de inspecteur tot de conclusie dat de belastingplichtige op grond van die uitspraak in aanmerking komt voor vermindering van de hem opgelegde aanslag, maar inmiddels de termijn voor het verlenen van ambtshalve vermindering is verstreken. De inspecteur heeft de belastingplichtige evenwel toegezegd dat de aanslag zal worden verminderd. Het vertrouwensbeginsel noopt de inspecteur tot het verlenen van de toegezegde vermindering.

2. Uitvoeringsbesluit Woz

Ingevolge artikel 2 van het Uitvoeringsbesluit Wet waardering onroerende zaken (besluit van de staatssecretaris van Financiën van 16 december 1997) vermindert de heffingsambtenaar een onherroepelijk vastgestelde waarde indien binnen vijf jaar na het nemen van de (waarde)beschikking blijkt dat dat het bedrag ten minste 20% lager had moeten zijn dan de te hoog vastgestelde waarde.